

МЕТОДИ НАРАХУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Сутність методу	Сума амортизації річна	Додаткові показники	Примітки
1. Прямолінійний			
Річна сума амортизації визначається діленням вартості, яка амортизується на строк корисного використання об'єкта основних засобів	$A_{\text{річ.}} = \text{АмВ} / T$	$\text{АмВ} = \text{ЛВ} - \text{ПВ}$	<p>Розмір амортизації залежить тільки від терміну використання об'єкта ОЗ.</p> <p>Переваги: цей метод відрізняється легкістю розрахунку. Вартість об'єкта ОЗ списується рівними частинами протягом усього терміну його експлуатації.</p> <p>Недоліки: не враховується моральний знос об'єктів ОЗ і фактор підвищення витрат на ремонти (особливо в останні роки використання об'єкта ОЗ)</p>
2. Зменшення залишку			
Річна сума амортизації визначається як добуток залишкової вартості об'єкта на початок звітного року або первісної вартості на дату початку нарахування амортизації та річної норми амортизації. Річна норма амортизації (у відсотках) обчислюється як різниця між одиницею та результатом кореня ступеня кількості років корисного використання об'єкта з результату від ділення ліквідаційної вартості	$A_{\text{річ.}} = \text{ЗАЛ (ПВ)} * N_a$	$N_a = 1 - (\text{ЛВ} / \text{ПВ})^{1/T}$	<p>Переваги: протягом перших років експлуатації об'єкта ОЗ накопичується значна сума коштів, необхідних для його відновлення.</p> <p>Недоліки: передбачає обов'язкову наявність ліквідаційної вартості, необхідної для розрахунку норми амортизації. Якщо ж ліквідаційна вартість дорівнює нулю, то складова $(\text{ЛВ} / \text{ПВ})^{1/T}$ також дорівнюватиме нулю. Таким</p>

об'єкта на його первісну вартість			чином, річна сума амортизації дорівнюватиме початкової вартості
3. Прискореного зменшення залишку			
<p>Річна сума амортизації визначається як добуток залишкової вартості об'єкта на початок звітного року або первісної вартості на дату початку нарахування амортизації та річної норми амортизації, яка обчислюється відповідно до строку корисного використання об'єкта, і подвоюється.</p> <p>Даний метод застосовується лише при нарахуванні амортизації до об'єктів основних засобів, що входять до Групи 4: Машини й устаткування та Групи 5: Транспортні засоби</p>	$A_{\text{річ.}} = \text{ЗАЛ (ПВ)} * N_a$	$N_a = (\text{АмВ} / T) * 2$	<p>Переваги: протягом перших років експлуатації об'єкта ОЗ накопичується значна сума коштів, необхідних для його відновлення.</p> <p>Даний метод дає можливість протягом першої половини корисного терміну використання основних засобів відшкодувати до 60 - 70% їх вартості</p>
4. Кумулятивний (по сумі чисел років)			
<p>Річна сума амортизації визначається як добуток вартості, яка амортизується та кумулятивного коефіцієнта. Кумулятивний коефіцієнт розраховується діленням кількості років, що залишаються до кінця строку корисного використання об'єкта основних засобів, на суму числа років його корисного використання</p>	$A_{\text{річ.}} = \text{АмВ} * k_i$	$k_i = K_p / C_p$	<p>Наприклад, для об'єкта основних засобів з терміном служби 5 років кумулятивне число складе:</p> $1 + 2 + 3 + 4 + 5 = 15.$ <p>Відповідно, кумулятивний коефіцієнт кожного року експлуатації об'єкта складе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • в перший рік - 5/15; • у другий рік - 4/15; • в третій рік - 3/15;

			<ul style="list-style-type: none"> • в четвертий рік - 2/15; • в п'ятий рік - 1/15. <p>Переваги:</p> <ul style="list-style-type: none"> • У перші роки, коли інтенсивність використання об'єкта ОЗ максимальна, амортизується більша частина його вартості; • У перші роки накопичуються кошти для заміни амортизуємого об'єкта, що амортизується; • Забезпечується можливість збільшення частки витрат на ремонт об'єктів, що амортизуються, які припадають на останні роки їх використання без відповідного збільшення витрат виробництва (собівартості продукції) за рахунок того, що зменшення суми відрахувань в ці роки зменшується. <p>Недоліки: певна ступінь трудомісткості</p>
--	--	--	---

5. Виробничий

Місячна сума амортизації визначається як добуток фактичного місячного обсягу продукції (робіт, послуг) та	$A_{\text{міс.}} = N_{\text{міс.}} * N_a$	$N_a = A_{\text{мВ}} / N_{\text{заг}}$	Застосовується для нарахування амортизації об'єктів ОЗ, технічний стан яких залежить від кількості
---	---	--	--

<p>виробничої ставки амортизації. Виробнича ставка амортизації обчислюється діленням вартості, яка амортизується, на загальний обсяг продукції (робіт, послуг), який підприємство розраховує виробити (виконати) з використанням об'єкта основних засобів</p>			<p>виробленої продукції.</p> <p>Переваги: цей метод дуже раціональний. Зручно застосовувати при визначенні амортизації автотранспорту в залежності від його пробігу, верстатів і будь-якого виробничого устаткування.</p> <p>Недоліки: застосування пов'язано з труднощами визначення вироблення окремих об'єктів ОЗ</p>
---	--	--	--